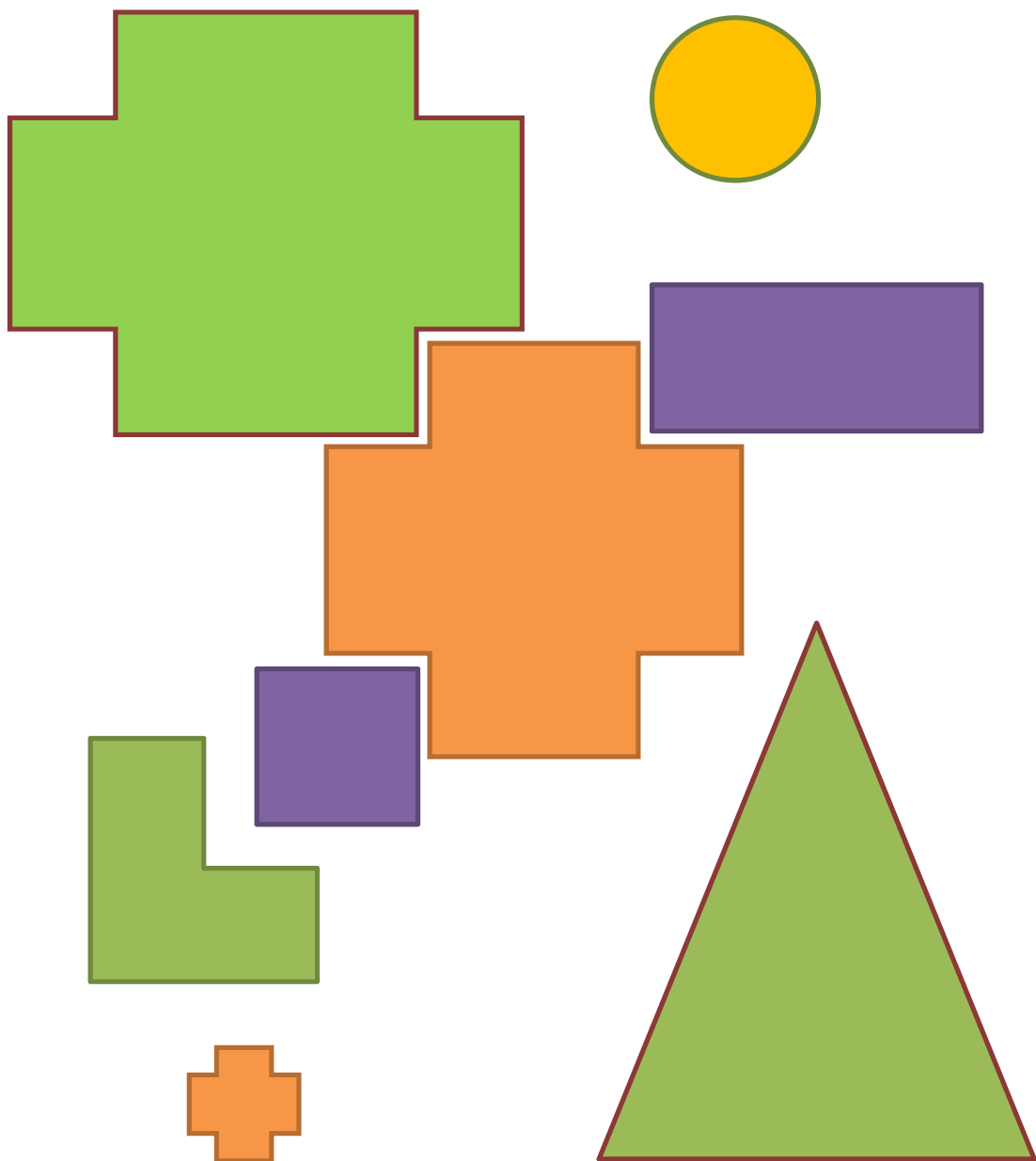

Teatterikeskuksen toimintastrategia 2017

Luonnos 18.1.2017

Teatterikeskuksen tehtävä:

”Teatterikeskuksen tarkoituksena on tukea ja edistää jäsentensä edustaman esittävän taiteen kentän toiminnan yleisiä ja taiteellisia edellytyksiä: edistää jäsentensä ja yleisön välistä vuorovaikutusta”.

Yleisillä edellytyksillä tarkoitetaan

- ryhmämuotoisten teattereiden ja ryhmien esitys- ja muuta toimintaa,
- valtion ja kuntien julkista rahoitusta sekä jäsenten omarahoitusosuutta,
- jäseneteattereiden rakenteellista kehitystä ja innovatiivisuutta, ja
- jäseneteattereiden, kentän muiden toimijoiden ja taideohjelmien välistä yhteistyötä.

Teatterikeskus on esittävän näyttämötaiteen uuden ajan teattereiden, tuotantoalustojen, kattoorganisaatioiden ja ryhmien yhteistyöalusta.

Visio

Esittävän taiteen tekijöiden määrä kasvaa vastaamaan yhteiskunnan kasvavaa tarvetta vuorovaikutuksellisuuteen ja yhteisöllisten tarinoiden jakamiseen.

Teknologian kehitys, globalisoituminen, ilmastonmuutos ja muut merkittävät yhteiskunnalliset tulevaisuuden ilmiöt kasvattavat tarvetta luovan työn tekemiseen ja siitä nauttimiseen. Ihmiset tekevät yhä enemmän luovaa työtä, joka edellyttää taiteellista esimerkkiä ja innoitusta.

Ammattimaisesti tehdyn taiteen merkitys ja arvo kasvavat.

Esittävä taide monimuotoistuu.

Ammattitaide on kaikkien saavutettavissa ja saatavana. Taide on ihmisten arjessa ja työssä läsnä samalla tavalla kuin esimerkiksi työorganisaatioissa hallinnon ja tuotannon osat. Suomi sivistysvaltiona toimii esimerkkinä siitä miten taidetta pystytään käyttämään kaupunkien rakenteiden, toiminnan ja kulttuurin kehityksen turvaamiseen ja rikastuttamiseen sekä hyvinvoinnin kasvattamiseen. Esittävä taide ja sen soluttautuminen osaksi kaupunkien arkea ovat Suomen merkittävimmät vientituotteet.

Esittävä taide on Suomen vetovoiman ydin ja merkittävin turismia kasvattava tekijä.

Teatterikeskuksen jäseneteatterit ovat ammatillisesti vakuuttavasti ja esimerkillisesti toimivia teattereita. Ne toimivat tehokkaasti tarjoten korkeatasoista esitys- ja palvelutuotantoa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Missio

Sivistyserojen kaventaminen Suomessa taiteen avulla.

Arvot

- kasvu, kehitys ja liike
- monimuotoisuus ja monikulttuurisuus
- inhimillisyys ja vuorovaikutteisuus, yhdessä tekeminen
- tasa-arvo
- ammattimainen ja laadukas toiminta

Ammattimaisen ja laadukkaan toiminnan tunnusmerkkejä:

- 1) Vahva taiteellinen linja, korkea taso
- 2) Julkinen, paikallinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen keskustelu (yleisö, media, alan sisäinen, jne.)
- 3) Monipuolinen ansaintalogiikka
- 4) Tunnustettu asema toimialalla (ammattilaisuus, palkinnot, kritiikki)
- 5) Vahva yhteisöllinen merkitys omassa toimintaympäristössään
- 6) Tehokas organisaatio (joustavuus, ketteryys, johtaminen, vastuullinen taloudenpito, vahvat sisäiset arvot, prosessit ja toimintakäytännöt, korkea osaaminen)

Tavoitteet:

- **Tarjota tehokasta ja laajasti edustavaa edunvalvontaa rakentamalla koko esittävän näyttämötaiteen kenttää koskeva näkemys alan tulevaisuuden toiminnasta ja sen rahoituksesta.**
- **Kehittää toimijoiden omaa hallintoa ja poliittista vaikuttamista.**
- **Parantaa esittävän näyttämötaiteen kentän näkyvyyttä, osaamista, yhteistyötä ja vaikuttavuutta.**
- Rakentaa tulevaisuus uusille alalle tulijoille (taiteilijapalkka, välittäjäorganisaatiot, jne.).
- Turvata esittävän näyttämötaiteen kehitys.
- Edesauttaa elämyksellisen taiteen tekemistä (monimuotoisuus, monitaiteellisuus).
- Luoda alalle uusia työpaikkoja (mm. olemassa olevien toimijoiden resurssien vahvistaminen ja hyödyntäminen, tuotantoalustojen toiminnan kehittäminen).

- Parantaa esittävän taiteen tuotantorakenteiden selkeyttä ja joustavuutta.
- Kehittää katsojien alueellista tasa-arvoa.

Keinot:

Teatterikeskuksen ja Suomen Teattereiden vuonna 2016 tekemän selvityksen kehitysehdotukset toteutetaan:

- 1) Nykyistä valtionosuusjärjestelmää kehitetään ja uudistetaan.
- 2) Laaditaan suunnitelma vuodesta 2012 lähtien toteutettujen toistuvien säästöjen vaikutusten korjaamiseksi ja näyttämötaiteen valtionosuusrahoituksen vahvistamiseksi.
- 3) Pohditaan vaihtoehtoiset tavat määritellä henkilötyövuosijakoon vaikuttavat perusteet niin, että järjestelmä mahdollistaa taloudellisen ja taiteellisen riskinoton nykyistä paremmin.
- 4) Nostetaan muutama vakiintunut teatterin, tanssin tai sirkuksen toimija VOS-järjestelmän piiriin uudistuksen toteuttamisen yhteydessä.
- 5) Taiteen edistämiskeskuksen toimivaltaa harkinnanvaraisten tukien jakajana koskevaa rahoituslainsäädäntöä muutetaan ja sitä koskevaa lakia kehitetään
- 6) Tämä uusi toinen rahoitusporras nimetään uudelleen vakiintuneeksi ryhmäkentäksi.
- 7) Toisen portaan rahoitusjärjestelmän piirissä olevien teattereiden ja ryhmien toiminta-avustuksia korotetaan vastaamaan kustannustason nousua ja toimijakohtaista avustusten kehitystarvetta.
- 8) Perustetaan uusi kehittämisrahoitusjärjestelmä, jossa nykyisen tai perustettavan uuden teatteritoiminnan tukemiseksi tehdään vähintään 3- ja enintään 5-vuotisia rahoituspäätöksiä uuden tai kehittyvän ammattiteatteritoiminnan tukemiseksi.
- 9) Uusi kolmannen portaan rahoitusjärjestelmä edellyttää muutoksia nykyiseen harkinnanvaraista teatterirahoitusta koskevaan lainsäädäntöön sekä kannanottoa siihen, minkälaisella kehittymistä tukevalla prosessilla ja kenen toimesta harkinta tämän rahoituksen jakamisesta tehdään.
- 10) Selvitetään edellytykset luoda selkeä ja valtion kulttuuripoliittisen ohjauksen näkökulmasta ketterä kannustinjärjestelmä rahoituslain piirissä oleville toimijoille.
- 11) Harkitaan missä määrin uusi kannustinjärjestelmä on perusteiltaan sovellettavissa sekä valtionosuuskentän että vakiintuneen ryhmäkentän (ns. toinen rahoitusporras uudessa järjestelmässä) toiminnan kannustinjärjestelmänä.
- 12) Vahvistetaan ja turvataan ammattimaisen lasten- ja nuortenteatterikentän asema sekä vos-järjestelmän piirissä että rahoituslain ulkopuolisella kentällä.
- 13) Uudistuksen yhteydessä on tarkasteltava myös lastenteatteritoimintaan kohdistettuja vos-järjestelmän harkinnanvaraisia tukia osana lastenteatterikentän rahoituksen kokonaisuutta.
- 14) Tarkastellaan tanssin ja sirkuksen VOS-kenttään kuuluvien ammattitoimijoiden kokonaisrahoitusta ja edellytyksiä korjata niiden rahoitusasemaa korottamalla henkilötyövuoden hintaperustetta.

- 15) Selkeytetään tanssin aluekeskusten roolia ja avustuksien kokonaisuutta osana ammattitanssin kenttää.
- 16) Rahoitusjärjestelmän uudistamista koskevien esitysten yhteydessä annetaan tuloverolain 72 pykälän muotoilua ja soveltamista koskeva esitys (matkakorvaukset).
- 17) Perustetaan rahoitusuudistuksen yhteydessä Suomen Allianssi, jonka piiriin otetaan työryhmässä harkitulla tavalla otos esittävän taiteen alojen taiteilijoita.
- 18) Pyritään neuvottelemaan Allianssi-järjestelmän rahoitusratkaisu niin, että järjestelmän aiheuttamat säästöt muissa yhteiskunnan tukijärjestelmissä tulevat huomioiduiksi ja ettei järjestelmän rahoitus tule kokonaisuudessaan kulttuurimäärärahoista.
- 19) Kohdistetaan esittävän taiteen alalle vähintään kahdeksi vuodeksi työllistämistukea vuoden 2015 tapaan sekä vos-teattereille että rahoituslain ulkopuoliselle kentälle.
- 20) Kotimaisen esitystoiminnan vierailu- ja kiertuetoiminnan edistämiseksi on selvitettävä vaihtoehtoiset tavat edistää esitysten elinkaarta ja maantieteellistä saavutettavuutta kehittäviä ratkaisuja (esim tappiotakuu esitysvierailusta syntyvän taloudellisen tappion kattamiseen).
- 21) Kansainvälisen liikkuvuuden osalta uudistuksen yhteydessä on syytä käydä läpi nykyiset alan kulttuuriviennin tukimuodot ja arvioida Teatterin, Tanssin ja Sirkuksen Tiedotuskeskusten ehdotusten pohjalta, miltä osin näitä on syytä kehittää ja vahvistaa.

Harkinnanvaraisten toiminta-avustusten jakokriteerijä on kehitettävä niin, että ammattiteattereiden toiminnan ennustettavuus paranee ja päätösten läpinäkyvyys lisääntyy.

Jäsenteattereiden taloutta vakiinnutetaan ja laajennetaan rahoituspohjaa.

Kehitetään esittävän taiteen poikkisektoriaalista rahoitusta: Taiteen tekemistä rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön määrärahoista, taiteen tuottamista työ- ja elinkeinoministeriön määrärahoista ja soveltavaa taidetta sosiaali- ja terveysministeriön määrärahoista.

Kehitetään jäsenteattereiden ammattimaista toimintaa. Huolehditaan tekijöiden toimenkuvien laadukkaasta ja ammattitaitoisesta toteuttamisesta sekä vuorovaikutuksellisesta kehittämisestä. Samalla turvataan alan työntekijöiden hyvinvointi ja osaaminen.

Strategia

Hallitus päätti käyttää vaikuttamisessaan seuraavia keinoja:

Mielipidevaikuttaminen

- Kannustaa jäseniä ja muita ihmisiä kirjoittamaan yleisönosastokirjoituksia.
- Yleisönosastokirjoitusten kirjoittaminen.

- Lehdistötiedotteiden julkaiseminen.
- Yhteydenotot toimittajiin.
- Blogikirjoitusten julkaiseminen.
- Muiden kirjoitusten tai kuvien julkaiseminen sosiaalisessa mediassa.
- Videoiden julkaiseminen sosiaalisessa mediassa.
- Osallistuminen muihin julkishallinnon järjestämiin verkkokeskusteluihin tai verkkokyselyihin.
- Kannustamme jäseniämme osallistumaan julkisen hallinnon järjestämiin verkkokeskusteluihin tai verkkokyselyihin.

Taidepoliittinen vaikuttaminen päättäjiin

- Kannustaa jäseniä ja muita ihmisiä ottamaan yhteyttä päätöksentekijöihin.
- Nimien kerääminen adresseihin.
- Analyysien ja tutkimusten julkaiseminen.
- Yhteydenotot eduskunnan valiokuntiin.
- Yhteydenotot poliittisten puolueiden johtaviin poliitikkoihin.
- Yhteydenotot muihin kansanedustajiin.
- Yhteydenotot puolueorganisaatioihin.
- Yhteydenotot ministereihin.
- Yhteydenotot valtion virkamiehiin.
- Lausuntojen antaminen.
- Neuvottelukuntien, lautakuntien toimikuntien tai julkisten valmistelutyöryhmien jäsenyyden hyödyntäminen.

Alan sisäinen vaikuttaminen

- Keskustelutilaisuuksien järjestäminen.

Johtaminen

Toimisto

Toimiston tehtävänä on tuottaa tietoa edunvalvontaa varten sekä tehdä eturintaman edunvalvontaa.

Järjestön hallitus

Järjestön hallitus tekee sekä eturintaman edunvalvontaa sekä suunnitella ja johtaa työryhmien toimintaa.

Lobbaustyöryhmä/Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Lobbaukseen keskittyvä työryhmä rakentaa työkalupakin teattereiden taidepoliittisen ja hallinnollisen osaamisen sekä ammattimaisen toiminnan kehittämiseksi. Työryhmän tehtävänä on jalkauttaa lobbausta kentälle.

Työryhmän kokoonpano: Anna Veijalainen, Esa Kylmälä, Katri Turtia/Hanna Roisko, Jaska Teuri, Pertti Huovinen, Annika Tudeer ja Niina Juutilainen.

Kenttä

Kenttä toteuttaa sekä teatterikohtaista että alakohtaista edunvalvontaa hallituksiensa kautta.

Kenttä myös tuottaa tietoa edunvalvontaa varten (esim. tilastotiedot).

Osaaminen

Toimiston ja hallituksen koulutus

Sekä henkilöstölle että järjestön hallitukselle tarjotaan koulutusta taidepoliittiseen vaikuttamiseen ja nykyaikaisen järjestötoiminnan kehittämiseen. Tarvittavan koulutuksen kehittämistä keskustellaan mahdollisten yhteistyökumppanien kanssa.

Jäsenistön ja muun teatterikentän koulutus

Esittävän taiteen kentälle tarjotaan kulttuuripoliittiseen vaikuttamiseen liittyvää koulutusta. Teatterikeskus haluaa olla aloitteellinen tämänkaltaisen toiminnan käynnistämiseksi.

Toinen kentän tärkeä koulutuksellinen tavoite on ammattimaisen toiminnan kehittäminen. Koska ammattimaista toimintaa teatterialalla ei ole määritelty yleisesti, Teatterikeskuksen hallitus määrittelee oman asiantuntijuutensa pohjalta oman määritelmän. Käytännössä tämä tarkoittaa jäsenyyskriteerien jatkuvaa tarkastamista ja tarpeen tullen uudelleen määrittelemistä.

Teatterikentän kehityksestä ja mahdollisista kehittämisprojekteista käydään keskustelua alan korkea- ja ammattikorkeakoulujen kanssa.

Vuorovaikutus

Teatterikeskuksen toiminnanjohtaja rakentaa yhteistyössä hallituksen kanssa järjestölle oman viestintäsuunnitelman.

Vuorovaikutus voidaan jakaa sisäiseen (toimisto, hallitus, jäsenet) ja ulkoiseen (koko teatterikenttä) sekä vaikuttamiseen (lobbaus, verkostot, yhteiskunnallinen keskustelu). Viestintäsuunnitelma kattaa kaikki nämä vuorovaikutuksen tasot.